

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות** 265

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

**"וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמְּשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה
וְשִׁמַּרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר ה' אֱלֹקֵיךָ לְךָ אֶת
הַפְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתִּיךָ"**

מדוע להזהר מחמדת הממון?

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

רוחניות אינה מביאה לשנאה. ורק אהבת החומריות היא שגרמה.

'טובה צפורנן של ראשונים, מכריסן של אחרונים' ('יומא' ט:). ופירש הגר"א ז"ל: דהראשונים, אע"פ שעברו עבירות חמורות שהן ב'יהרג ואל יעבור', אבל היה להם מעלת הבטחון כמפורש שם בגמרא. אבל אחרונים, אע"פ שעסקו בתורה ובגמילות חסדים, אבל היתה בהם שנאת חנם והוא בא מחוסר בטחון, שכן אם האדם מכיר שאין אחד נוגע במה שמוכן לחברו כמלוא נימא, אי אפשר לו לבוא לידי שנאה. וביותר שדבר זה נוגע לעיקר מהותו של אדם, כיון שענין חמדת הממון נובע מזה שהאדם הינו גשמי במהותו ובהול על הממון.

ואמרו ז"ל על בני גר ובני ראובן: **"נַחֲלָה מִבְּהֵלֶת בְּרֵאשֵׁנָה"** ('משלי' כ). שהיו בהולים על הממון ועשו מהעיקר טפל והטפל עיקר ולכן **"יִגְלוּ בְּרֵאשׁ גְּלִיִּם"** ('עמוס' ו). שגלו תחילה (מדרש 'תנחומא'). גם נתבעו על שויתרו על קדושת ארץ ישראל, לגור בעבר הירדן ואף שבדאי היתה כונתם טובה לחזוק בתורה ועבודה, לפי שהמקום מתאים לפרנסתם ויוכלו להתפרנס בקלות ויהא מזה תועלת לעסק התורה, מ"מ נתקיים בהם: **"יִגְלוּ בְּרֵאשׁ גְּלִיִּם"**.

המשך בעמ' 2 <<<

מחסרון ביסודות האמונה. גם תוצאותיהן חמורות מאד לגבי כמה עניינים התופסים מקום חשוב בחיי האדם. וביותר שדברים אלה תלויים בשרשי מהות האדם וגם מהוים עצמותו.

לדוגמא; ענין חמדת הממון, הרי אין אנו רואים את הענין הזה כדבר של חטא! ובאמת, הרי שרשו בחטא; חסרון אמונה ובטחון. וגם הוא אב לכמה חטאים גדולים. ואמרו ב'תוספתא' סוף 'מנחות' (יג): **"אבל באחרונה (בית שני) מכירין אנו בהן שהן עמלים בתורה וזהירין במעשרות, מפני מה גלו? מפני שאוהבין את הממון'** היא שגרמה לשנאת חנם, כי

'וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן' זהו שאמר הכתוב: **"לָמָּה אֵירָא בְיָמַי רַע עֲוֹן עֲקָבֵי יְסוּבֵנִי"** ('תהילים' מט). אמר דוד: 'רכוננו של עולם; איני מתירא מן המצוות החמורות שבתורה מפני שהן חמורות. אבל מתירא אני מפני הקלות, שמא עברתי עליהן מפני שהן קלות'. לכך נאמר: **"וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן"**. אמר דוד לפני הקב"ה: **"גַּם עֲבָדְךָ נִזְהָר בָּהֶם בְּשִׁמְרָם עֲקָב רַב"** (שם יט). **"מָה רַב טוֹבְךָ"** (שם לא). זהו שכוון של מצוות קלות, זה שאמר הכתוב: **"אֲנִי חַיִּים פֶּן תִּפְלֹס"** ('משלי' ה). שלא תהא נושא ונותן במצוותיה של תורה; איוו שכרה מרובה ועושה אותה. שתי מצוות גילה הקב"ה מתן שכוון; קלה שבקלות וחמורה שבחמורות.

קלה שבקלות: **"שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם... לְמַעַן יִיטַב לְךָ"** ('דברים' כב). חמורה שבחמורות: **"כִּכְדָּר אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יִצְרְכֶנּוּ יְמִיךָ"** ('שמות' כ). והרי הן שוין במתן שכוון בעוה"ז. ע"כ ('ילקוט' עקב').

יש דברים שאפילו בגדר עבירות קלות אינם נחשבים אצלנו ובכלל אינם שייכים לדעתנו לסוג איסורים, רק הם בגדר מילי דעלמא וממילא אנו דשים אותם כעקב. וביותר שהם המהלך התמידי שלנו. ובאמת הם החמורים מצד עצמותם, כי ממקור לא טהור יהלכון והם נובעים

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך"

ראש. וכן הוא בתפילה, דכתיב: **וְאֶשְׁפָּךְ אֶת נַפְשִׁי לִפְנֵי ה'** " (שמואל' א). היינו: שיסיר בשעת התפילה כל ציורי הנפש החומריים ויודבק לגמרי באותיות התפילה בכונה שעומד לפני המקום, שבזה יפעל הרבה להחליש ציורי החומר מהנפש.

וב'פסחים' (נ): אמרו: **רְבֵא רַמִּי: "כְּתִיב: "כִּי גָדַל עַד שָׁמַיִם חֶסְדְּךָ" (תהילים' נז). וכתביב: "כִּי גָדוֹל מַעַל שָׁמַיִם חֶסְדְּךָ" (שם קח). הא כיצד? כאן, בעושיין לשמה. וכאן, בעושיין שלא לשמה".** כי העוסק בה, שלא לשמה וכל תכלית מעשיו היא לענייני העוה"ז, הרי הוא בעצמותו רק **"עַד שָׁמַיִם"** ולא למעלה מזה ובכאן הוא שכרו כי כאן מקומו. ומה מאד צריך להתחזק שיהא העיקר עיקר ולהתקשר מאד בתורה, שיהיו רוחו ונפשו קשורים לאורות העליונים. ובה צריך למעט שלא יכנסו דברים בטלים לתוך מעיו. וביחוד צריך להתחזק בימי הרצון, שהזמן קצר והמלאכה מרובה. ■ (משנת רבי אהרן').

האדם, דנפש האדם וגם הרוח שבו שהוא עיקר מציאותו, הינם בעצם חומר היולי והם מקבלים צורתם לפי מעשי האדם ומחשבותיו ולפי תכונותיו הטבעיות, במדה שהוא מניח להן להשתלט על נפשו ורוחו.

והנה באמת כל פעולה ומחשבה עושה רושם, אך ביותר עושים רושם הענינים המקושרים עם תכונות הנפש, שבזה הרושם חזק הרבה יותר לאין שעור. וכמו בענין הזכרון, שאם שמע דבר שעשה עליו רושם מצד מידותיו, כגון: ששמע דברי שבח על עצמו מאדם חשוב ומפורסם, יהא הדבר זכור לו היטב אף כעבור עשרות שנים, אף שלא חזר על זה במחשבתו והוא משום שהדברים הטביעו רושם עמוק בנפשו והענין עומד לנגד עיניו כמו חי, כאילו היה זה עכשיו ממש.

וכל מה שהאדם מרחיק עניני העולם ומתמסר לתורה וחושב בתורה, הרי נעשית מציאותו מציאות רוחנית למעלה

הרי שמצד החמדה השולטת באדם היא נעשית עיקר צורתו ומטשטשת כחותיו האחרים בכל עניני מעשיו והכל נעשה חומריות. וכאמור אין האדם חושב את זה לחטא וכי אמיתות הענין, הרי זה גרוע הרבה מחטא, דנובע מחסרון אמונה אמיתית. דהרי חומד הממון משום דרוצה וחושב להיות בטוח בצרכי קיומו ע"י הממון. ואילו הכיר בהכרה אמיתית כי הוא מושגח בכל רגע מן השמים ואופני טובתו הם בהשגחה וכל מה שזוכה, הוא מן השמים, הלא, לא היה קשור ולהוט אחרי הממון.

וגם בתוצאותיה, הרי החמדה היא אב לכמה חטאים גדולים בכל עניני חושן משפט. וביותר שהיא גורמת לשנאת חנם השקולה כנגד ג' עבירות חמורות כמבואר בגמרא ובתוספתא הנ"ל. וכמו שהוא בחמדת ממון, כן הוא ברדיפת הכבוד ושאר מידות. והדברים הללו, היינו: חמדות ותאוות עניני העולם, מטביעים חותמם עד שהם נעשים עצמותו של

הרב זכריה יצחק שליט"א
קריאה בתימנית
של פרשיות התורה
בנוסף שאמי ובלדי

פרשיות התורה והפסוקים והפסוקים 100 עמודים
 פרשיות התורה והפסוקים והפסוקים 100 עמודים

הרב זכריה יצחק שליט"א
 בנוסף שאמי

הרב זכריה יצחק שליט"א
 בנוסף בלדי

ניתן להשיג במשרדי ישופר, מתתיהו 10, בני ברק 03-677779

חדש באתר 'שופר'

ניתן לצפות בשידורים חיים וחוזרים בשיעורי תורה של הרבנים הגאונים:
הרב עזרא מחפוד, **הרב נתן מחפוד**, **הרב ברזל**, **הרב שלמה רביב**
 שיעור ב'הלכות אקטואליות' וכן 'השאלה השבועית העולמית'
 ניתן להשתתף בשיעור בתאום מראש וכן ניתן לרכוש את הדיסקים
במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק ובטלפון 03-677779

הלכה

דיני ניקוי הטיט ממנעליו בשבת

ההלכות שלפנינו מבוססות עפ"י השו"ע וה'משנה ברורה'

להשוות גומות) ובכותל של אבנים (כיון שיש לחוש שמא נראה כמוסיף על הבנין). (שב ו).
 6. אסור לדברי הכל לקנח את הטיט שעל גבי מנעלו בקרקע, במקום שיש בו גומא, מאחר שיש לחוש, שמא יבא להשוות את הגומא ויעבור על איסור בונה. (שב סק"ח).
 7. מותר לשפוך מים על הטיט הדבוק למנעל, עד שיכלה מאליו. אבל, לא ישפוף בידו. (שב ט סק"מ). ■

גם בזה. (שב ס"ק כו לח).
 3. אולם לכו"ע, מותר לקנח בנחת, שבאופן זה, אין לחוש שמא ימחק מן העור. ובפרט אם הטיט עדין לח, אין להחמיר בזה. (שב סק"ו).
 4. מותר לדברי הכל, לקנח טיט שעל גבי מנעלו, על ידי שפשוף בקורה, או באבן, או בכותל, העשוי מעץ. (שב ו ס"ק כו כז).
 5. נחלקו הפוסקים, אם מותר לקנח בקרקע (כיון שיש לחוש שמא יבא

1. טיט שעל גבי מנעליו, אין לגררו אפילו בגב הסכין, מאחר שעל ידי הגרידא מתקלף מקצת מן העור והוא בכלל איסור ממחק. ואף שאין כונתו אלא לנקות את המנעל, מכל מקום ברור שיקלף גם מן העור ועל כן אסור. (שב סק"ז).
 2. ברזל המונח בפתחי הבתים בשביל לקנח בהם את הנעלים, אם ראש הברזל חד, אסור מהטעם הנזכר. ואם ראשו רחב ועבה, הט"ז מתיר, אולם המג"א, מחמיר

דברי אגדה

גרוע מעונג תענית חלום. ולמה אם כן, לא יבא?
 ואמר לישב: שהכונה; שאם זמנו לבוא בערב שבת, יקדים לבוא ביום שלפניו, כדי שלא יתבטלו מהכנות השבת וכך תרבה השמחה על ביאת משיח צדקנו, בד בבד עם הכנת צורכי השבת, לכבוד שבת המלכה. ■

בגמרא, שמותר להתענות בשבת תענית על חלום שחלם בליל שבת ואין זה נחשב כמבטל עונג שבת, משום שהתענית נחשבת כעונג עבורו, כיון שעל ידי כך, דעתו מתישבת עליו. וכיון שכך, הלא אין לך עונג שבת גדול מזה לכל ישראל, משמחתם לקראת אליהו שיבא לבשר על ביאת הגואל. ובודאי שאין עונג זה,

בגמרא מסכת 'פסחים' (יג.) מבואר: שאין אליהו הנביא בא בערב שבת, בכדי לבשר לעם ישראל על ביאת משיח צדקנו, מפני הטורח. ופירש רש"י: כדי שלא יתבטלו הצבור, מלהכין צרכי שבת. והקשה על כך הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל ראש ישיבת 'ברנוביץ' בספרו 'קובץ שעורים': הלא מבואר

הנהגות צדיקים

השתעשע רבות בדברי תורה עם אחד התלמידים ובראותו כי הוא בעל השפעה עליו, הפציר בו רבות לחדול מעשון הסגריות. לימים נימק את הסבה להפצרותיו הרבים, משום שבאותה התקופה הפילו הקומניסטים חללים רבים שנסחפו אחרי תאוריות הכזב שלהם ובמיוחד פעלו אצל הבחורים המחווננים וטובי המוחות שבעולם הישיבות. ומאחר שבחור זה היה מהמחווננים ביותר, חשש הרב שך, שמא יגרר חלילה גם הוא לקומניזם ויפרוק מעליו עול תורה ומצוות. משום כך השתדל למונעו מהעשון, שכן גם אם חלילה יפרוק מעל עצמו עול תורה ומצוות, כשבכללם עול שמירת השבת, לכל הפחות לא יחללנה בתדירות כל כך גבוהה, על ידי עשון הסגריות. ■

שמאחר ומצוה לרחוץ בחמין לכבוד שבת ואת מי המקוה שבביתו, אין דרך לחמם, על כן הוא מתאמץ ללכת למקוה הצבורי.
 ● **ומעיד מחבר הספר 'אורחות רבנו':** שסיפר לו בחור אחד מיישיבת 'בית מאיר', שפעם, היה קורח אותו הבחור מחום והיה לו שלשים ותשע מעלות ושאל את ה'סטייפלר': "האם עליו לטבול במקוה לכבוד שבת?" ואמר לו ה'סטייפלר': "שטבילה אחת, אינה מזיקה וילך לטבול, אולם, שתיכף ומיד, יצא וינגב עצמו היטב במגבת."
 ● **בספר 'מרן הרב שך' מסופר:** שבזמני מלחמות העולם, כשהיה הרב שך מגיד שעור בישיבה ב'סלוצק',

● **בספר 'אורחות רבנו' מובא:** שרבנו יעקב ישראל קנייבסקי ה'סטייפלר' זצ"ל, סיפר על רבו ה'סבא מנובהרדוק' זצ"ל, שפעם אחת ביום ששי, לא היה יכול לילך לבית המרחץ המקומי לרחוץ בחמין לכבוד שבת קדש, על כן בקש מאחד הנוכחים שיביא לו כוס תה. ולאחר שהגיש לו את הכוס, בירך עליו ושתה ממנו מעט. ובנותר רחץ את פניו לכבוד שבת המלכה, בכדי לקיים בזה מצות רחיצת הפנים בחמין.
 ● **עוד מסופר על רבנו ה'סטייפלר':** שלמרות שהיה לו בביתו מקוה פרטי, מכל מקום מידי יום ששי, היה משרך דרכו במאמץ רב לעבר המקוה הצבורי שהיתה ממוקמת בשכונת ו'זוניץ'. וביאר את הדבר לנכדו שסייע עמו,

פרשת 'עקב'

"לא יתיצב איש בפניכם"

המהרח"ו גלגול חזקיה המלך, שסתם מי גיחון

"וְכִסְף וְזָהָב יִרְבֶּה לָךְ" (ח יג)

פנינים לפרשה

"לא ישימם בך ונתנם בכל שנאיך"

(ז טו)

צריך להתבונן בשינוי הלשון, למה בהתחלה כתוב בלשון שימה ואח"כ כתוב בלשון נתינה?
מובא בספרו של המהרי"ל דיסקין זצ"ל להסביר זאת: על פי דברי הגמרא במסכת 'מנחות' (נט:): 'אמר רבי יצחק בר' יוסף, אמר רבי יוחנן: 'נתן משהו שמן על גבי כזית מנחה, פסל'.
ולמדוהו ממה שכתוב בתורה בלשון: "לא ישימם" (ויקרא' ה). כלומר: אפילו שימה כל שהיא. 'נתן כזית לבונה על גבי משהו מנחה, פסל', אבל אם נתן משהו לבונה, לא פסל. ולמדוהו ממה שכתוב איסורו בתורה בלשון: "לא יתן" עד שיהא שיעור נתינה והיינו: בזוית. עיין שם בפירושו רש"י ותוספות. ומעתה מתבארים הדברים באופן נפלא, הפסוק אומר: "כל מדוי מצרים הרעים... לא ישימם בך", כלומר: אפילו שימה כל שהיא "לא ישימם בך". אבל "ונתנם בכל שנאיך", היינו: בשעור גדול, שיתקיים בו שיעור נתינה ולא שימה כל שהיא.

"ולא תעבד את אלקיהם כי מוקש הוא לך" (ז טז)

כתב הגר"א ב'אדרת אליהו': יש להתבונן, הלא זה עבירה החמורה של עבודה זרה. ולמה נכתב הלשון לטעם בדבר "פי מוקש הוא לך"?
וביאר: שכונת הכתוב שחויץ מעצם העבירה שעובר בזה, יש בזה עוד ענין שזה ג"כ "מוקש", לפי שאחז"ל במסכת 'בבא בתרא' (טז:): 'הוא השטן, הוא היצר הרע, הוא מלאך המות'. מתחילה יורד ומשטיין ולבסוף עולה ומקטרטג ויורד עמו בגיהנם ונוקם ממנו.

כאן הקדים הכתוב את ה"כסף ו"זָהָב ל"זָהָב". וכן בפרשת המלך נאמר: "וְכִסְף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לָךְ" (שם יז). וכן אצל אברהם אבינו נאמר שהיה "כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֵה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב" (בראשית' יג). אבל בשאר מקומות הקדים את ה"זָהָב ל"כֶּסֶף", כגון בפרשת המשכן: "וְזָהָב וְכֶסֶף וְנֹחֶשֶׁת" (שמות' כה). וכן בפרשת הגעלת כלי מדין. והדברים צריך ביאור. רבנו הגר"ח קנייבסקי שליט"א מבאר בספרו 'טעמא דקרא': שבמקום שמדובר בעשירות, מקדים את ה"כֶּסֶף ל"זָהָב", שכן דרך המתעשר שבתחלה מרבה לו ה"כֶּסֶף" ואח"כ מרבה לו אף ה"זָהָב". אבל בשאר מקומות מקדים את ה"זָהָב", לפי שזה הדבר יותר חשוב והחשוב במעלה, קובע לו מקום תחילה.

וכן מוכיחים כאן הפסוקים שהולך מן הקל אל הכבד, כדרך המתעשר, שאמר בתחילה: "פֶּן תֹּאכַל וּשְׂבַעְתָּ וּבָתִּים טֹבִים תִּבְנֶה וַיִּשְׂבַּעְתָּ: וּבְקִרְךָ וּצְאִינְךָ יִרְבְּנוּ וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה לָךְ", בתחילה במאכל, אח"כ בבתים ואח"כ בבקר וצאן ואח"כ ב"כֶּסֶף וְזָהָב".

"כי יגרתני מפני האף והחמה" (ט יט)

הנה מה שהזכיר הכתוב: "הָאֵף וְהַחֲמָה" בה"א הידיעה, יש לבארו לפי מה שאמרו חכמינו ז"ל במסכת 'נדרים' (לב:): 'בקשו אף וחימה, לבלוע למשה' עיין שם. נמצא אם כן, שהם היו כבר ידועים לו ומזה פחד, לכך נכתב בה"א הידיעה.

"בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם" (יא יג)

בפרשה הקודמת כתוב בנוסף ל"בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ" (דברים' ו). גם "וּבְכָל מְאֵדְךָ" ואילו כאן אמר הכתוב: "בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם" ולא הזכיר עוד הכתוב 'וּבְכָל מְאֵדְכֶם' והדבר אומר דרשני! נאמרו על כך במפרשים טעמים רבים ונביא כאן מקצתם.

ראשית כל, יש להעתיק בזה את לשון המדרש 'תנחומא' בפרשת 'נח' ואלו דבריו: 'לא קבלו ישראל את התורה, עד שכפה עליהם הקב"ה הר כגיגית. ולא על התורה שבכתב כפה עליהם את ההר, שכבר ענו כולם ואמרו: "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע" (שמות' כד) שאין בה יגיעה וצער והיא מעט, אלא אמר להן, על התורה שבעל פה שיש בה דקדוקי מצוות, קלות וחמורות והיא "עֲזָה כְמוֹת" ו"קִשָּׁה כְּשֹׂאֵל" קנאתה ואין לומד אותה, אלא מי שאוהב הקב"ה, בכל לבו, נפשו ומאדו, שנאמר: "וְאֶהְבֶּתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ וּבְכָל מְאֵדְךָ". ובפרשה שניה כתוב: "בְּכָל לְבַבְכֶם וּבְכָל נַפְשְׁכֶם" ולא כתב 'וּבְכָל מְאֵדְכֶם', ללמד; שכל מי שאוהב עושר ותענוג, אינו יכול ללמוד תורה שבעל פה, שיש בה צער גדול ונידוד שינה. ויש מבלה ומגבל עצמו עליה. לפיכך, מתן שכרה לעולם הבא, שנאמר: "הָעֵס הַהֲלֹכִים בַּחֲשֶׁךְ רָאוּ אֹרֶךְ יָמֵיהֶם" (ישעיה' ט). הוא האור שנברא ביום ראשון וגנזו לעמלי תורה שבעל פה, ביום ובלילה.

ה'אור החיים' הקדוש כותב לבאר בזה: לפי שאחז"ל: "ש'וּבְכָל מְאֵדְךָ" הכונה: בכל ממונך. ואף שכבר אמר "וּבְכָל נַפְשֶׁךָ" ואם את נפשו הוא מוסר, ממונו לא כל שכן?! אלא שאחז"ל במסכת 'ברכות' (נד:): "יש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו. לכך נאמר: "וּבְכָל מְאֵדְךָ". ומעתה הדבר מבואר: שהפרשה הקודמת כיון שנאמרה בלשון יחיד, יכול להיות שימצא יחיד, שיהיה ממונו חביב עליו מנפשו וכלפיו אמרה התורה: "וּבְכָל מְאֵדְךָ" אף אחר שכבר אמרה: "וּבְכָל נַפְשֶׁךָ". אבל הפרשה שלפנינו, מדברת לרבים ומן הנמנע הוא שיהיה להם ממונם חביב מנפשם, כי "כָּל אִשָּׁר לְאִישׁ יִתֵּן בְּעַד נַפְשׁוֹ" (איוב' ב). ולכן אומר: "וּבְכָל נַפְשְׁכֶם" ולבד נדע ק"ו ל'בְּכָל מְאֵדְכֶם' היינו: הממון.

בספר 'קרבן אורה' למסכת 'ברכות' כתב ביאור אחר והוא: לפי שפרשת "שְׁמַע" נאמרה על אהבת הקב"ה וזה מחויב הוא, בכל מדה שימדוד לאדם, אבל בפרשת "וְהָיָה אִם שָׁמַע" מיירי בתפילה ושאלת צרכיו, על כן לא נאמר 'וּבְכָל מְאֵדְכֶם', כי זהו בכלל שאלת צרכיו,

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

הששי ואמר לו: "גזרני עליך, שבעוד שאני הולך לבית המקדש, פתוח תפתח את הנהר הזה שסתם המלך שלכם והוא נצרך הרבה לעיר ועליך מוטל לפתחו ואם אין, דמך בראשך".

ומהרח"ו עשה קפיצת הדרך וברח לדמשק. ובא אליו רבנו האר"י זצ"ל, בחלום ידבר בו ואמר לו: "הסכלת עשו, כי זה השר, היה גלגול סנחריב וכן נקרא אבו סיפ"ן, שבערבי פירוש; 'אבי התרבות' ואתה יש בכך נצוץ חזקיה המלך והיתה שעת הכושר לתקן ולפתוח מי גיחון, כי שלא ברצון חכמים עשה חזקיה המלך ע"ה, שהוא מהדברים שלא הודו, כמבואר במסכת 'ברכות' (י) ובוה שהיית פותח מי גיחון, היה נעשה אתחלתא דגאולה".

והשיבו מהרח"ו: "לא רציתי להשתמש בשמות הקדש". אמר לו האר"י ז"ל: "אם לא היית משתמש בשמות הקדש לבא לדמשק החרשתי, אבל מאחר שנשתמשת לזה, היית יכול להשתמש לפותחו והיה נעשה קדוש השם ותקון גדול". אמר לו מהרח"ו: "אם כן, אחזור כעת לירושלים לפתחו". אמר לו האר"י ז"ל: "כבר חליף שעתא ולא זימניה הוא". ■

היא לכלל ואף לפרט. גם יחידים הרבקים בהקב"ה ועושים מצוותיו באמת ובתמים, מובטחים הם בהבטחה, שלא יאונה לצדיק כל רע ולא יהא הצדיק נעזב.

רבנו החיד"א בספרו 'שם הגדולים', ערך מוה"ר רבי חיים ויטאל זצ"ל, הביא: שהפצירו בו לספר מעשה מיוחד שהיה עם רבנו חיים ויטאל ואף שאין ברצונו לכתוב מעשיות, מ"מ להפצרתם, אמר לגלות מה שקבל מרבני זקני עה"ק ירושלים ת"ו.

וזה ספור המעשה: ידוע שהזקיה המלך ע"ה, מפני סנחריב, סתם את מי הגיחון ועד היום מידי יום ששי בחצות נסגרים פתחי שערי ירושלים, כי כל הישמעאלים הולכים בעוה"ר לבית המקדש ונשאר העיר כמעט ריקנית, על כן סוגרים השערים וההולך שם אצל שער אחד אשר הוא סמוך למגדל, שומע קול מים רבים שהולכים מתחת לארץ.

ובזמן שהרב מהרח"ו היה בעה"ק ירושלים, בא שר אחד תקיף הנקרא באו סיפ"ן, שידע שמלך ישראל סתם מי גיחון ושאל: "אם נמצא היום מי שיוכל לפתחו"? ואמרו לו הגויים: "יש חכם אחד, שהוא אלקי ושמר רבי חיים ויטאל, ודאי שהוא יכול לפתחו". ושלה אחריו ביום

להושיעו ממדה רעה, למדה טובה. טעם נוסף מצינו בספר 'טעמי המנהגים': לפי שהפרשה השניה מדברת בעול מצוות, לכן אין שייך לומר 'ובכל מארכם', שהרי ההלכה היא: שאין אדם מחויב להוציא כל ממונו לקיום המצוה, אלא עד חומש ושליש. אבל פרשה הראשונה, הרי היא מדברת באמונת ה' וקבלת עול מלכותו. נמצא; שאי קיומה הוא עבירת 'לא תעשה', שבה חייב האדם להוציא כל ממונו, בכדי שלא לעבור בלא תעשה, לכך מתאים להיאמר בו: **"בכל מאדך"** היינו: בכל ממונך.

"לא יתיצב איש בפניכם" (יא כה)

פירש רש"י: **"מה תלמוד לומר איש, אפילו כעוג מלך הבשן"**. הקב"ה מבטיח לעמו ישראל: **"אם שמר תשמרון את כל המצוה הזאת אשר אנכי מצוה אתכם לעשותה לאהבה את ה' אלקיכם לקחת בכל דרכי וילדבקה בו"** אז לא יתיצב איש בפניכם פחדכם ומוראכם יתן ה' אלקיכם על פני כל הארץ". הבטחה זו הבטחה

נסיעה לקברות הצדיקים עם הרב אמנון יצחק

ביום שלישי ה' אלול 25.08.09

יציאה בשעה 7:30 בדיוק מנקודות האיסוף

זכאי "חי נפליים" 40% הנחה!!!

המסלול:

- 11:00 מירון
- 12:00 עמוקא
- 14:00 מלון כינר
- 15:30 מלון כינר
- 17:30 טבריה
- קבר רבי שמעון בר יוחאי זיע"א
- קבר רבי יונתן בן עוזיאל זיע"א
- ארוחת צהרים כיד המלך
- הרצאה של הרב אמנון יצחק שליט"א
- קבר רבי מאיר בעל הנס זיע"א

הישיבה בהפרדה מלאה בלבד!

ההרשמה במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10, בני ברק

טל: 03-6777779

שו"ת חברותא

מי יוצא בברכת המזון בלשון הקדש מבלי להבין?

מערכת 'חברותא'

מיוחד ל'גנזי המלך'

שאלה: מי שמברך ברכת המזון בלשון הקדש מבלי שיבין את השפה, האם הוא יוצא ידי חובה?

תשובה: כתב בשו"ת 'יביע אומר' (חלק ה - או"ח יב ד"ה ב): המתפלל וכן המברך בעצמו בלשון הקדש, אע"פ שאינו מבין, נראה שיוצא ידי חובה. וכמו שכתב הב"ח (ר"ס קכד): אבל במתפלל בעצמו בנוסח התפלה, אפילו אינו מבין מה שמוציא מפיו, יוצא י"ח.

וכן מוכח מדברי המג"א (ר"ס קצג) שכתב: שאלו אשר אינם מבינים לשון הקדש, יאמרו מלה במלה עם המברך, אלמא, דבכה"ג שפיר יוצאים י"ח.

וז"ל הלבוש (ר"ס קצג): **זוהו ההפרש שיש בין המברך ובין השומע; שהמברך, יוצא בברכת עצמו אפילו אינו מבין, כיון שטופס הברכה כך הוא. אבל השומע, אינו יוצא, אלא אם כן מבין מה שאומר המברך ומכוין לכל מלה ומלה.**

וכ"כ בשו"ת 'שער אפרים' (יג): דדוקא בשומע התפלה, או בהמ"ז, צריך שיבין מה שאומרים וזולת זה אינו יוצא בתפלתו, או

העולם שהנשים מתפללות בשאר לשונות, שמכיון שנשים חייבות בתפלה, לא היה להן להתפלל אלא בלשון הקדש? ותיירץ בשם רבני צרפת: שהתפלה הקבועה שניתקנה לצבור, אפילו כשמתפלל אותה לבדו, כמתפלל בצבור דמי, שאינן צריכין מליץ אצל הקב"ה ואם אינו יודע בלה"ק, יוכל לצאת אף בשאר לשונות.

והרא"ש (שם ב) הביא ג"כ קושיה זו בשם ה"ר יונה ותיירץ: דשאיני לשון ארמי, שהוא מגונה בעיני מלאכי השרת.

ואם נאמר שאין יוצאות י"ח תפלה ובהמ"ז, אפילו בלשון הקדש אם אינן מבינות, מאי קשיא להו להרא"ש ור' יונה? הרי ודאי שאין לבטלן ממצות תפלה לגמרי, מפני שאין מלאכי השרת מכירין בשאר לשונות. אלא ודאי, דפשיטא להו שיכולות להתפלל ולברך בלה"ק, אפילו אינן מבינות. וכמו שהבין ה'שער אפרים' בכונת הרא"ש ור' יונה הנ"ל.

ובאמת, שכדברי הרא"ש ור' יונה הנ"ל איתא במסכת 'סופרים' (יח ד): **ש'הנשים חייבות בתפלה ובהמ"ז ואם אינן יודעות בלשון הקדש, מלמדין אותן בכל לשון שהן יכולות לשמוע וללמוד.** ע"כ. וכ"ה ב'רוקח' (שלג). ולפ"ד 'הלבוש' צ"ל הפירוש כאמור. ■

בכהמ"ז. אבל אם כור מברך לעצמו וכן עם הארץ שמתפלל לעצמו, אפילו אינו יודע מה שמוציא מפיו, מ"מ יוצא י"ח בין בתפלה, בין בכהמ"ז. ואע"פ שהתוספות והרא"ש 'ברכות' (מה): כתבו: דנשים אינן יוצאות בכהמ"ז שלנו וכו'. א"כ, משמע דנשים וע"ה צריכים להבין דוקא ואז יוצאים י"ח. אבל זה אינו. ואדרבה, משם משמע דדוקא כשהאשה רוצה לצאת בכהמ"ז שלנו והיא אינה מברכת, לכן אינה י"ח אם אינה מבינה, אבל אם הנשים וע"ה מתפללים, או מברכים לעצמם, אז אינם צריכים להבין.

ולכן תפסו הרא"ש ור' יונה, שצריכה לברך בלשון שמבינה, אבל הם יודו שבבלשון הקדש, יוצאות י"ח אפילו אינן מבינות. וכעין מה דקי"ל ב'מגילה' (יח.): שהלועז, אינו יוצא י"ח, אלא בלשון שמבין ולא בלשון אחרת שאינו מבין. אבל בלשון הקדש, יוצא בו, אפילו אינו מבין.

וכן פסק בטוש"ע (תרצ"ח וס"ט). ע"ש.

ועיין בפירוש תלמידי רבנו יונה למסכת 'ברכות' (ר"פ 'היה קורא'), שלפי מה שאמר: **לא ישאל אדם צרכיו בלשון ארמי, שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי יש לתמוה על המנהג שנהגו בכל**

זיכוי הרבים בס"ד
כל המעוניין לארגן הרצאה עם הגאון הצדיק **הרב רן סילם שליט"א** פוסק הלכה, בנושא פרשת השבוע, מוסר הלכה ועוד.. ולאחר ההרצאה אפשרות שאלות ותשובות עם הרב. כל המעוניין לארגן הרצאה לפנות ליוסף: **054-8415213**
האתר של הרב: www.birkathashem.com

מרפאת שיניים
נוסד בשנת 1982
השתלות כתרים וכל הטיפולים הנדרשים הנחות לבני תורה ומשפחות מרובות ילדים
רח' רבי עקיבא 44 ב"ב סינת הרב קוק
03-5794757 ♦ 052-8448443

חמישי - שבת נופש עם הרב
אמנון יצחק שליט"א במלון:
בפרשת "כי תצא"
בתאריך ז' ט' אלול
(27-29/08/09 למנינים)

שידוכים באמונה
ומסייע בין צדדים
משרד שידוכים למגזר החרדי והדתי לאומי
חדשון אפרים אישוס יוסף
אישוס נשים ונשים בניגוי פאזן
1599-500-811

לפרטים והרשמה:
03-67779557
ימים א-ה
בין השעות
9:00 - 15:30

פגעת במכונת החוסמת אותך בשטח הפרטי. מי חייב?

מאת הרה"ג שאול שטראוס שליט"א

שמעון באופן קבוע חונה בשטח וחוסם את חנייתו?

מקורות: בבא קמא כז: - כת. שלח ליה רב חסדא - להביא זכויותיו. וכן מ-ת"ש המניח - קתני: רישא נתקל. **בבא קמא מח. - מח:** ואמר רבא, נכנס לחצר - שלא ברשות חייב. **בבא קמא לג.** ת"ר: פועלים שבאו לתבוע - קום אדוכתך משמע. **שו"ע חו"מ סי' ד' ונושאי כלים שם.**

השאלות הם:
א. האם ראובן חייב לשלם על הנזק של שמעון?
ב. אם קרה נזק למכונתו של ראובן, האם שמעון חייב?
ג. האם יש הבדל, באיזו צורה יצא ראובן מחנייתו?
ד. האם יכול ראובן להזיק באופן אקטיבי, לרכבו של שמעון, כגון: לנקר צמיגים וכדומה?
ה. מה יכול לעשות ראובן, אם

ראובן בקש לצאת עם מכונתו מהחניה הפרטית שבפתח ביתו, אלא שלצערנו, רכבו של שמעון חנה בשטח שלו, בפתח חנייתו הפרטית. ראובן שמהיר לעבודתו ניסה לצאת מבלי לפגוע ברכבו של שמעון, אלא, שלמרות זאת, נפגעה המראה במכונתו של שמעון. עתה, שמעון תובע מראובן את דמי הנזק. וראובן טוען, שזו אשמתו של שמעון, מכיון שהחנה את רכבו בשטחו.

התשובה לשאלה הנ"ל תנתן בשעור ביום חמישי בשעה 20:30 בערב בלמוד עם חברות בשיבות 'אהל יהודה' ניתן לצפות בשדור חי באתר שופר www.shofar.net ההשתתפות בשעור בתאום מראש בלבד: 03-6777779 בקרוב יהיה ניתן לרכוש דיסקים של השעורים הקודמים.

תאונת דרכים בדרך לירושלים, מי חייב?

תקציר התשובה:

לומר לנהג שהם מוכנים להמתין זמן סביר, בכדי שישגי להם רכב חילופי ובמדה והנהג יסרב, נחשב שהעסקה התבטלה רק מצד הנהג, באמצע הדרך. ואז; **אם הועילה להם הנסיעה עד כאן, כגון שהשיגו טרמפ, או מונית, בפחות מ-18 ש"ח עד לירושלים, ישלמו לנהג שכר חצי הדרך. ואם נאלצו לשכור מונית ביוקר, מכיון שלא הועילה להם הנסיעה הראשונה כלום, אינם חייבים לשלם כלום.**

* כמו-כן; **אם שכר אדם מסוים רכב מסוים מנהג פרטי; כיון שמקפיד על 'רכב זה', דינו כדין 'חמור זה'.** ואם ארעה תאונה באמצע הדרך, חייב לשלם, רק אם היתה לו תועלת מהנסיעה, עד כאן.

עם השוכר שמת, דינו; **שחייב על כל הדרך, מחיר מלא. ומהחצי השני ינכה רק דמי טורח הנהג שנחסך, כדין פועל בטל.**

ג. הגב' יעקובי ובתה נחשבים כשוכרים ספינה סתם - ויין סתם; ולכן חייבים לשלם; חצי הדרך עד מקום התאונה. כיון שהנהג והן יכולים לכאורה להמשיך לקיים את העסקה, כגון: אם יביא הנהג רכב אחר והגב' יעקובי תביא נוסעים אחרים במקומה. והיות ושני הצדדים מפסיקים את העסקה מרצונם, תשלם גב' יעקובי עבורה ובתה, דמי מחצית הנסיעה.

ד. האב ובנו שנחשבים אף המה לשוכרים ספינה סתם - ויין סתם; יכולים

א. אברהם שנאנס ונאלץ לרדת באמצע הדרך; אף שהמשכיר מוכן מצידו להמשיך את העסקה ורק מצד השוכר, היא הופסקה באונס, כיון שהרכב יכול להמשיך את הנסיעה - משלם לו השוכר את דמי הנסיעה עד למקום שהופסקה. (וכדלעיל סעיף ד'). ואינו דומה ל'מת החמור באמצע הדרך', שאם אין לו תועלת מהדרך עד כאן, אינו משלם כלום. (וכדלעיל דין ב') שכאן הופסקה העסקה מחמת השוכר ולא מחמת המשכיר. לכן 7 השקלים ששילם מספיקים ברווח לתשלום אורך הדרך המועטה יחסית שנעשתה.

ב. יצחק נחשב כשוכר ספינה סתם - ליינ זה; וגם הרכב התקלקל באונס יחד

להרויח בגדול!
בתכנית:

'כח כפלים'

מלאו הוראת קבע זו על סך \$28*
ותקבלו חינם:

'גנזי המלך'

CD's

טיולים

סעודה

סופ"ש

הוראה לחיוב חשבון לתוכנית 'כח כפלים' למשך שנה מינימום

תאריך

לכבוד בנק _____ כתובת הבנק _____ מס' הסניף _____

1. אני/נו הח"מ שם בעל/י החשבון _____ משפחה _____ מס' זהות / ח.פ. _____

רח' _____ מס' _____ עיר _____ מיקוד _____ טל. בית _____ פלאפון _____

מס' חשבון בבנק	סוג חשבון	קוד מסלקה
2 3 9 2	סניף	בנק
קוד מוסד	אסמכתא / מס' מזהה של הלקוח בחברה	

נתן/ים לכם בזה הוראה לחיוב חשבוננו/נו הכול בשופכם, בנין תרומתי ל"שומר" בסכומים ובתעודים שיופצאו לכם מידו פעם במועם באמצעי מנגנון, או רשימות ע"י "שומר" כמפורט מטה ב"פרטי ההרשאה".
2. ידוע לי/לנו כי: א. הוראה זו ניתנת לבטול ע"י הודעה מפורטת/מאוננת בכתב לבנק ול"שומר" שתכנס לתוקף, ויום עסקים אחד לאחר מותן ההודעה בבנק וכן ניתנת לבטול ע"י הוראת כל דין. ב. אחי/נתיב רשאי/ים לבטל מראש חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידי/נו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב. ג. אחי/נתיב רשאי/ים לבטל חיוב, לא יותר מתשעים ימים סמוע החיוב, אם אוכזר/נוכח לבנק, כי החיוב אינו תואם את המעדיים או הסכומים שנקבעו בכתב ההרשאה, אם נקבעו. 3. ידוע לי/נו כי הפרטים שצוינו בכתב ההרשאה ומילויים, הם נושאים שעלינו להסדיר את המטב. 4. ידוע לי/נו כי סכומי החיוב ע"י הרשאה זו, יופיעו בדפי החשבון וכי לא תישלח לי/נו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בנין חיובים אלה. 5. הבנק יפעל בהתאם להוראות בכתב הרשאה זו, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מטעה חוקית או אחרת לביצוע. 6. הבנק רשאי להוציא/נו מן החסדר המפורט בכתב הרשאה זו, אם תהיה לו סבה סבירה לכך, ויודיע לי/נו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה. 7. נא לאשר ל"שומר" בספח המחובר לזה, קבלת ההוראה אלו ממי/מאתנו.

פרטי ההרשאה:

1. סכום החיוב וזמנו, יקבע מנת לית ע"י "שומר" ע"י תוקפות למינימום.
 2. פרטי החיוב (סמן באשבעת התאחאה)
- 20 לחודש 30 לחודש
- 28 \$ זכאות ליחיד
- 56 \$ זכאות לחוג
- חתימת בעל/י החשבון

תורם נכבד, שים לב: הוראה לחיוב חשבון זו אמורה להגיע לבנק דרך 'שומר' עליך לשלוח את המוסס ל'שומר' ת.ד. 2711 בני ברק, טל: 03-6777779